

پژوهشنامه حقوق فارس، سال اول، شماره اول، زمستان ۱۳۹۷

عدالت ترمیمی در نظام حقوقی ایران و دیوان کیفری بین المللی غلامحسین رضائی^۱ و یاسر شاکری^۲

چکیده

عدالت ترمیمی فرآیندی است که به موجب آن، طرفین در خصوص چگونگی رسیدگی به پیامدهای جرمی معین، تصمیم گیری می‌کنند. عدالت ترمیمی از جهات متعددی با عدالت کیفری معاصر تفاوت دارد، نخست آنکه نگرش فراگیرتری به اعمال مجرمانه دارد، بیش از آنکه جرم را صرفاً عملی قانون شکنانه تلقی کند، به این موضوع می‌پردازد که بزه کاران به بزه دیدگان، جامعه و حتی خودشان لطمه می‌زنند. دوم آن که افراد بیشتری را در فرآیند مقابله با جرم دخالت می‌دهد، علاوه بر بزه کار و دولت، بزه دیدگان و افراد جامعه نیز به همان میزان در جریان قرار می‌گیرند. در نهایت این سیستم، موفقیت را نیز به گونه‌ای دیگر ارزیابی می‌کند، بیش از اینکه به میزان مجازات تحمیل شده توجه کند، میزان آسیب‌های جبران شده و یا پیشگیری شده را می‌سنجد. پرسش تحقیق این است که جایگاه و رویکردهای عدالت ترمیمی در قوانین جمهوری اسلامی ایران علی‌الخصوص قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و دیوان کیفری بین المللی چگونه است؟ پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است و مطالب آن به روش کتابخانه‌ای با استفاده از کتب و مقالات تالیفی و ترجمه‌ای تحلیل و تدوین گردیده است.

واژگان کلیدی: عدالت ترمیمی، بزه دیده، دیوان کیفری بین المللی، قانون آئین دادرسی کیفری.

۱- استادیار گروه حقوق جزا و جرم شناسی دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی شیراز (نویسنده مسئول)
gh_g_rezaii@yahoo.com

۲- دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی و مدرس دانشگاه ssssf200@gmail.com